

საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტრო
MINISTRY OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND NATURAL RESOURCES OF GEORGIA
ლიცენზიებისა და ნებართვების სამსახური
DEPARTMENT OF LICENSES AND PERMITS

საქართველო, 0114, გულუას ქა, ტელ. 72 72 60

ეკოლოგიური ექსპერტიზის

დასკვნა პროექტზე

№ —12—¹¹—

—19—03— 2010 წ.

I. საერთო მონაცემები

1. საქმიანობის დასახელება – ბუნებრივი აირის საცავის რეკონსტრუქცია-რეაბილიტაცია
2. საქმიანობის განმახორციელებლის დასახელება და მისამართი – შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაცია“, თეთრიწყაროს რაიონი, დაბა მანგლისი, სტალინის 66
3. განხორციელების ადგილი – ქ. თბილისი, უნივერსიტეტის ქ №6
4. განაცხადის შემოსვლის თარიღი – 01.03.2010
5. მონაცემები პროექტის შემდგენელის შესახებ – სამეცნიერო-კვლევითი ფირმა „გამა“

II. ძირითადი საპროექტო გადაწყვეტილებანი

ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერჯეტიკული კორპორაცია“-ს მიერ ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარმოდგენილია ქ. თბილისში ბუნებრივი აირის საცავის რეკონსტრუქციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში.

საქმიანობისთვის განკუთვნილი ტერიტორია მდებარეობს ქ. თბილისში, ვაკე-საბურთალოს რაიონში, მდ. მტკვრის მარჯვენა ნაპირზე, უნივერსიტეტის ქ. №6-ში, ველოტრეკის მიმდებარედ. ტერიტორიას აღმოსავლეთიდან ესაზღვრება საბანკეტო დარბაზი „ფაზისი“, ჩრდილოეთიდან – უნივერსიტეტის ქუჩა, დასავლეთიდან – გაუქმებული ველოტრეკი, ხოლო სამხრეთიდან საბურთალოს სასაფლაო. მანძილი უახლოეს საცხოვრებელ შენობამდე შეადგენს 250მ-ს.

წარმოდგენილი დოკუმენტის თანახმად ტერიტორიაზე მოწყობილია სატვირთო და მსუბუქი ავტომობილების ბუნებრივი აირით გამართვისათვის აუცილებელი ინფრასტრუქტურა: მკვებავი საკომპრესორო სადგური; საშუალო წნევის D=50მმ, P≤3 კგ/სმ² გაზსადენი; მოძრავი ავტოგაზგასამართი სადგური – ბუნებრივი აირის საცავი; განმქრევი რეზერვუარი (0,4მ³ მოცულობის); საოპერატორო ჯიხური.

ობიექტის ბუნებრივი აირით მომარაგება ხორციელდება ქალაქის ქსელიდან. განმქრევი რეზერვუარის გავლის შემდგომ კომპრესოროში მოხვედრილი ბუნებრივი გაზი იჭირხნება და საშუალო წნევის გაზსადენით მიეწოდება მოძრავ რეზერვუარებზე სადგურს, რომელიც მოწყობილია სატვირთო ავტომობილის ძარაზე. გაზის საცავიდან პირდაპირ ხდება სატვირთო და მსუბუქი ავტომანქანების ბუნებრივი გაზით გამართვა.

საწარმოს ტერიტორიაზე არსებული ინფრასტრუქტურის ნაწილი დროებითია. წარმოდგენილი გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის მიხედვით კომპანიას დაგეგმილი აქვს წარმოების გაფართოება-რეკონსტრუქცია. მოძრავი რეზერვუარის ნაცვლად, რომელიც ამჟამად ასრულებს როგორც ბუნებრივი აირის საცავის ასევე ავტომობილების გაზით გამართვის დანადგარის ფუნქციას, ცალ-ცალკე განთავსდება ბუნებრივი აირის მიწისზედა სტაციონალური საცავი, რომლის ტევადობა 240 კგ/სმ² წნევის პირობებში 2250მ³ იქნება და გაზგასამართი სვეტი.

მილსადენით ბუნებრივი აირი მიერთებულია წნევის განმშრევი რეზერვუართან, რომლის გავლის შემდეგ მიეწოდება საკომპრესორო სადგურს, რომელიც არის დახურული ტიპის ლითონის ნაგებობა. საკომპრესოროში განთავსებულია ადგილობრივი წარმოების კომპრესორი, რომელიც ზრდის ბუნებრივი აირის წნევას 240-2150 კგ/სმ²-მდე ოთხ საფეხურად აირის მიმდევრობითი დაჭირხენის შედეგად. ყოველი საფეხურის შედეგად აერთმევა გამოყოფილი სითბო და შემდგომ საფეხურს მიეწოდება გაგრილებული აირი. გაზსაცავის ყოველი შეესების შემდეგ კომპრესოროში და მილსადენში გამონთავისუფლებული ბუნებრივი აირის შეგროვება ხდება განმქრევი რეზერვუარში და ბრუნდება ტექნოლოგიურ ციკლში. რეკონსტრუქციის შემდეგ „პისტოლეტი“ დაკავშირებული იქნება მიწის ზედაპირიდან 3მ სიმაღლის ლითონის მილთან, საიდანაც მოხდება მავნე ნივთიერებების გაფრქვევა. საწარმო გეგმავს დღე-ღამის განმავლობაში 1950მ³ (130 მანქანა) მოცულობის ბუნებრივი აირის გატარებას.

დაგეგმილი საქმიანობის სპეციფიკიდან გამომდინარე წყლის ტექნიკური მიზნებისათვის გამოყენება არ არის გათვალისწინებული. კომპრესორს გაანწია ბრუნვითი გამაცივებელი სისტემა, რომელშიც გამოიყენება ანტიფრიზი.

სასმელ-სამეურნეო დანიშნულებით ობიექტის მომსახურე პერსონალი იყენებს თბილისის წყალმომარაგების სისტემის წყალს.

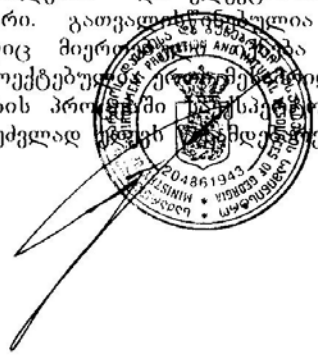
წარმოქმნილი სამეურნეო-ფეკალური და ატმოსფერული ჩამდინარე წყლები, ჩაშვებული იქნება ქ. თბილისის ცენტრალურ საკანალიზაციო სისტემაში.

საწარმოში ნარჩენების წარმოქმნა მოსალოდნელია ობიექტის რეკონსტრუქციის და ასევე მისი ექსპლუატაციის პერიოდში. წარმოქმნილი მყარი ნარჩენების ნაწილი, რომლებიც დაექვემდებარება მეორად მოხმარებას, დროებით შეინახება საწარმოს ტერიტორიაზე და გამოყენებული იქნება ტერიტორიის რეკულტივაციისათვის. ვარგისი ინერტული მასალები გაიტანება ქ. თბილისის მყარი საყოფაცხოვრებო ნარჩენების პოლიგონზე. ლითონის ნარჩენები, სხვა სახიფათო ნარჩენები (სატრანსპორტო ზეთების, ტექნიკისა და სატრანსპორტო საშუალებების ფილტრები, უვარგისი აკუმლატორები და სხვა) გადაეცემა შესაბამისი ნებართვის მქონე ორგანიზაციას.

წარმოდგენილ დოკუმენტში განხილულია ობიექტის განთავსების ადგილის ქ. თბილისის საბურთალოს რაიონის გარემოს არსებული მდგომარეობის ანალიზი, კლიმატი და მეტეოროლოგიური პირობები, ატმოსფერული ჰაერის ხარისხი, რელიეფი, გეოლოგია, ჰიდროგეოლოგია, ჰიდროლოგია, რელიეფი, ზედაპირული წყლების ხარისხი, ნიადაგები, ფლორა, ფაუნა, ძირითადი ლანდშაფტები, სოციალური, ეკონომიკური პირობები, მოსახლეობა, ჯანმრთელობის მდგომარეობა და სხვა. მოყვანილია საწარმოს ფუნქციონირებისას გარემოზე ზემოქმედების ფაქტორები, მათი სახეობები და ჩატარებულია დამაბინძურებელ ნივთიერებათა კოდი, ზღვრულად დასაშვები კონცენტრაციები, გაფრქვევის სიმძლავრეები, საშიშროების კლასი, წარმოდგენილია გამონაფრქვევთა კომპიუტერული ანგარიში.

საწარმოს ნორმალური ფუნქციონირებისათვის გათვალისწინებულია ხანძარსაწინააღმდეგო ინვენტარის განახლება, მოეწეობა სახანძრო სტენდი; ფხენილოვანი ცეცხლჩაქრობი, რომელიც განკუთვნილი იქნება მყარი, თხევადი და გაზისმაგვარი ნივთიერებების აალების და ელექტრომოწყობილობების ჩასაქრობად; ხანძარსაწინააღმდეგო ინვენტარი. გათვალისწინებულია ხანძარქრობის პიდრანტის „თბილისის“ მოწყობა, რომელიც მიერთებული იქნება ქ. თბილისის ცენტრალურ წყალსადენთან. ობიექტზე დაპროექტებულია კომპიუტერული განმტკვე რეზერვუართან.

ეკოლოგიური ექსპერტიზის პროექტში სასაქონლო კომისიის წევრების მიერ გამოთქმული მოსაზრებები საფუძვლად დაედო წინამდებარე დასკვნის მესამე თავს.

III. პირობები

1. აუცილებლად უნდა მოხდეს სისტემის აღჭურვა შესაბამისი ტიპის ხმოვანი და მანათობელი სიგნალიზაციის საშუალებებით, ასევე კვამლის ავტომატური სახანძრო მაუწყებლით;
2. შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაციის“ ხელმძღვანელობამ უზრუნველყოს სამშენებლო ნარჩენების, სახიფათო და ტოქსიკური ნარჩენის განთავსება და გაუვნებელყოფა-გადამუშავების მიზნით გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის მქონე სათანადო ორგანიზაციისათვის გადაცემა;
3. საწარმოს ხელმძღვანელობამ უნდა უზრუნველყოს ხანძარსაწინააღმდეგო და ავარიული სიტუაციების თავიდან აცილების ღონისძიებების განხორციელება, ასევე ყველა იმ ვადდებულებების უპირობო შესრულება, რომელიც წარმოდგენილი გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშით არის გათვალისწინებული;
4. სანიღერე-ჩამდინარე წყლებისთვის მოეწეოს ერთიანი კანალიზაციის სისტემა რომელიც აღჭურვილი იქნება სპეციალური გამწმენდი ნაგებობით;
5. საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროში წარმოდგენილ იქნეს მოსალოდნელი ავარიების სრული აღწერილობა და პრევენციის ტექნიკური საშუალებები, ასევე ხანძარქრობის აღწერილობა.

IV. დასკვნა

შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერჯეტიკული კორპორაცია“-ს მიერ ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარმოდგენილი ქ. თბილისში ბუნებრივი აირის საცავის რეკონსტრუქციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის მიხედვით საქმიანობის განხორციელება შესაძლებელია წინამდებარე დასკვნის III თავში მოყვანილი პირობების გათვალისწინების შემთხვევაში.

ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა გაიცეს განუსაზღვრელი ვადით.

~~ლიცენზიებისა და ნებართვების
სამსახურის უფროსი~~

~~ნიკოლოზ ჭანაყაძე
(სახელი გვარი)~~

~~(ხელმოწერა)~~

